

PILNA AKCJA

ZMIANY ZAGRAŻAJĄCE PRAWU DO SĄDU MUSZĄ ZOSTAĆ POWSTRZYMANE

Dwie zmiany legislacyjne, które podważają prawo do bezstronnego sądu, a tym samym prawo do rzetelnego procesu, zostały przyjęte przez Parlament 15 lipca. Teraz już tylko w rękach Prezydenta leży możliwość zawetowania tych poprawek.

Polski Parlament przyjął zmiany do ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i ustawy o ustroju sądów powszechnych, które zwiększają kontrolę rządu nad sądownictwem, zagrażając jego niezależności i stawiając pod znakiem zapytania prawo do bezstronnego sądu. Poprawki, po przyjęciu 15 lipca przez Senat, czekają teraz na podpis Prezydenta Polski. Może się to stać w każdej chwili. Wkrótce po tym wejdą w życie.

Kolejna zmiana dotycząca ustawy o Sądzie Najwyższym trafiła dziś pod obrady niższej izby Parlamentu (Sejmu). Wywołuje ona poważne obawy jako próba poddania sądownictwa kontroli politycznej. Ta poprawka jest w tej chwili w trakcie pierwszego czytania.

Wszystkie poprawki podważają prawo do bezstronnego sądu i rzetelnego procesu gwarantowanego w Artykule 45 Konstytucji RP oraz w Artykułach 6 i 13 Europejskiej *Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności* i Artykułach 2 ust. 3 i 14 *Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (MPPOiP)*, do których przestrzegania Polska zobowiązana jest jako państwo strona tych umów. Poprawki te są również niezgodne z Artykułem 45 *Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej*.

Proszę pisać po polsku, angielsku lub w swoim języku wzywając Prezydenta do:

- zawetowania zmiany ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i ustawy o ustroju sądów powszechnych, ponieważ zagrażają one niezależności sądownictwa i podważają prawo do bezstronnego sądu i rzetelnego procesu.

APELE PROSZĘ WYSYLAĆ DO 29 SIERPNIA 2017 NA ADRES:

Andrzej Duda

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 10
00-902 Warszawa
Fax: +48 22 695 22 38
Email: listy@prezydent.pl
Twitter: @prezydentpl
Facebook: facebook.com/andrzejduda

Zwrot grzecznościowy: Szanowny Panie Prezydencie

PILNA AKCJA

ZMIANY ZAGRAŻAJĄCE PRAWU DO SĄDU MUSZĄ ZOSTAĆ POWSTRZYMANE

Informacje dodatkowe:

Od listopada 2015 polski rząd podejmuje kroki, których rezultatem jest podważanie zasad rządów prawa i ochrony praw człowieka. Te kroki spowodowały, że organizacje pozarządowe i organy międzynarodowe biją na alarm z powodu zagrożenia dla wolności słowa, wolności zgromadzeń, prawa do prywatności, praw reprodukcyjnych i seksualnych i ochrony przed przestępstwami z nienawiści. Rok temu, w lipcu 2016, Komisja Europejska wydała rekomendacje w ramach Procedury kontroli praworządności, w toku której stwierdziła, że istnieje „systemowe zagrożenie dla rządów prawa w Polsce”. Jak dotąd nie doszło do wyciągnięcia żadnych konkretnych konsekwencji wobec Polski, a sytuacja w kraju pogarsza się z miesiąca na miesiąc. Kilkudziesięciu aktywistów jest ściganych za udział w pokojowych protestach. Ponad 200 dziennikarzy zostało zwolnionych lub zrezygnowało z pracy w mediach publicznych. 500 prokuratorów zostało zdegradowanych albo zmuszonych do przejścia w stan spoczynku. W służbie cywilnej doszło do masowej wymiany pracowników. Kolejnym celem jest sądownictwo.

Zmiana ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (KRS), konstytucyjnym organie stojącym na straży niezależności sędziów i sądów, podnosi liczbę członków (sędziów) wybieranych przez niższą izbę parlamentu do 15 (z 25), co stanowi złamanie polskiej Konstytucji, która pozwala Parlamentowi na wybór jedynie 6 członków. Dodatkowo reforma ogranicza uprawnienia KRS w procesie powoływania sędziów, wzmacniając jednocześnie uprawnienia Ministra Sprawiedliwości w tym zakresie.

W nocy 15 lipca Parlament przyjął również poprawkę do ustawy o ustroju sądów powszechnych. Ta reforma oddaje uprawnienia do powoływania prezesów i vice-prezesów sądów Ministrowi Sprawiedliwości. Zmienia również procedury awansu sędziów, nie precyzując kryteriów awansu i wprowadzając tym samym element arbitralności. Po połączeniu stanowisk Prokuratora Generalnego i Ministra Sprawiedliwości, które miało miejsce w marcu 2016, to kolejny krok do skoncentrowania władzy nad całym sądownictwem w rękach Ministra Sprawiedliwości. To ewidentnie narusza niezależność sądownictwa i jest w sprzeczności ze zobowiązaniami Polski wynikającymi z Artykułu 6 Europejskiej Konwencji Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, Artykułu 14 ust. 1 MPPOiP, art. 45 Konstytucji Polski i Artykułem 45 Karty Praw Podstawowych UE.

Te ataki na niezależność sądownictwa nie są nowe ani odosobnione. Już w 2016 roku rząd wprowadził szereg kontrowersyjnych zmian w funkcjonowaniu i składzie Trybunału Konstytucyjnego, które poważnie wpłynęły na jego niezależność – do tego stopnia, że Komisja Europejska wydała rekomendacje w ramach Procedury kontroli praworządności, w toku której stwierdziła, że istnieje „systemowe zagrożenie dla rządów prawa w Polsce”. Co więcej, w konsekwencji wspomnianego wyżej połączenia stanowisk Prokuratora Generalnego i Ministra Sprawiedliwości, 500 z łącznej liczby 6000 prokuratorów w Polsce zostało albo zdegradowanych na niższe stanowiska, albo przesuniętych do innych miejsc wykonywania pracy albo zmuszonych do przejścia w stan spoczynku. Prawo o prokuraturze wzmocniło również uprawnienia Ministra Sprawiedliwości, wyposażając go w możliwość interweniowania na każdym etapie postępowania prowadzonego przez jakiegokolwiek prokuratora za pomocą wydawania wiążących poleceń.

Trzecia zmiana dotycząca ustawy o Sądzie Najwyższym jest właśnie (18 czerwca) w toku pierwszego czytania w niższej izbie Parlamentu. Jeśli wejdzie w życie, dzień później wszyscy obecni sędziowie Sądu Najwyższego będą musieli przejść w stan spoczynku. Minister Sprawiedliwości, którego uprawnienia po raz kolejny zostały wzmocnione w rezultacie tej poprawki, będzie mógł zdecydować, którego z sędziów nie obejmie ta regulacja i przedłużyć w takim wypadku czas orzekania.